

Irómanyszám: T/4714/3

Érkezett: 2011 NOV 02.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ LEHET MÁS A POLITIKA

Módosító javaslat

Dr. Kövér László

az Országgyűlés Elnöke részére

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 94. § (1) bekezdése alapján az emberiség elleni bűncselekmények elévülhetetlenségéről szóló, T/4714. számú törvényjavaslatához az alábbi, egymással összefüggő

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o k a t

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 1. §-a az alábbiak szerint módosul:

„(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 33. § (2) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(Nem évül el)

„f) [(1) Az 1971. évi 1. törvényerejű rendelettel kihirdetett,] a háborús és az emberiség elleni bűntettek elévülésének kizárásáról az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése által New Yorkban az 1968. évi november hó 26. napján elfogadott nemzetközi egyezmény I. cikkében meghatározott bűncselekmények [nek (b) pontjában hivatkozott, a nürnbergi Nemzetközi Katonai Törvényszék alapokmányának 6. cikk (c) pontjában meghatározott emberiség elleni bűncselekményre a Btk. 33. §-ának (2) bekezdését kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt bűncselekmények büntetési tételét a Btk. 2. §-ára figyelemmel az elkövetéskor hatályos jog alapján kell megállapítani.]

(büntethetősége.)”

(2) A Btk. 33. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A nemzetközi jog szerint el nem évülő bűncselekményekre a (2) bekezdés rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha a bűncselekmény elkövetésekor a cselekmény a belső jog szerint nem minősült el nem évülő bűncselekménynek.”

2. A törvényjavaslat 2-3. §-a elmarad.

[2. §(1) A nürnbergi Nemzetközi Katonai Törvényszék alapokmány 6. cikkének angol nyelvű hiteles szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„The Charter of the International Military Tribunal

[...] Article 6.

The Tribunal established by the Agreement referred to in Article 1 hereof for the trial and punishment of the major war criminals of the European Axis countries shall have the power to try and punish persons who, acting in the interests of the European Axis countries, whether as individuals or as members of organizations, committed any of the following crimes.

The following acts, or any of them, are crimes coming within the jurisdiction of the Tribunal for which there shall be individual responsibility:

(a) Crimes against peace: namely, planning, preparation, initiation or waging of a war of aggression, or a war in violation of international treaties, agreements or assurances, or participation in a common plan or conspiracy for the accomplishment of any of the foregoing;

(b) War crimes: namely, violations of the laws or customs of war. Such violations shall include, but not be limited to, murder, ill-treatment or deportation to slave labour or for any other purpose of civilian population of or in occupied territory, murder or ill-treatment of prisoners of war or persons on the seas, killing of hostages, plunder of public or private property, wanton destruction of cities, towns or villages, or devastation not justified by military necessity;

(c) Crimes against humanity: namely, murder, extermination, enslavement, deportation, and other inhumane acts committed against any civilian population, before or during the war, or persecutions on political, racial or religious grounds in execution of or in connection with any crime within the jurisdiction of the Tribunal, whether or not in violation of the domestic law of the country where perpetrated. [...]"

„A Nemzetközi Katonai Törvényszék alapokmánya

6. cikk

Az 1. Cikkben említett, az európai tengelyhatalmak háborús főbűnöseinek üldözéséről és megbüntetéséről szóló egyezmény alapján a Törvényszék eljárhat és megbüntetheti azon személyeket, akik a tengelyhatalmak érdekében tevékenykedve, magánszemélyként vagy szervezetek tagjaiként az alábbi bűntettek bármelyikét elkövették. A Törvényszék hatáskörébe a következő, egyéni büntetőjogi felelősséget keletkeztető cselekmények tartoznak:

(a) Béke elleni bűncselekmények: a nemzetközi szerződéseket, egyezményeket, vagy garanciákat sértő agresszív háború tervezése, előkészítése, kezdeményezése, vagy folytatása, illetve az olyan közös tervben vagy összeesküvésben való részvétel, amelyek az előzőek megvalósítására jöttek létre;

(b) Háborús bűncselekmények: a háború jogának vagy szokásainak a megsértése, különösen a megszállt területen élő vagy tartózkodó polgári lakosság tagjainak megölése, bántalmazása, rabszolgamunkára fogás vagy bármilyen más célból történő áttelepítése; a hadifoglyok vagy tengeren tartózkodó személyek megölése vagy bántalmazása; túsok kivégzése, köz-, vagy magántulajdon fosztogatása, illetve városok, falvak katonai szükséglet által nem indokolt önkényes elpusztítása vagy lerombolása.

(c) Emberiség elleni bűncselekmény: bármely polgári lakosság tagja ellen, a háború előtt vagy alatt elkövetett emberölés, kiirtás, rabszolgaságba taszítás, áttelepítés és embertelen cselekedetek, valamint a Törvényszék hatáskörébe tartozó más bűncselekmény végrehajtása során vagy azzal összefüggésben elkövetett politikai, faji, vagy vallási alapon történő üldözés, függetlenül attól, hogy sérti-e az elkövetés országának jogát. [...]"

3. § (1) A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban : Be.) 16. § (1) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:

(A megyei bíróság hatáskörébe tartoznak)

„j) az emberiség elleni bűncselekmények elévülhetetlenségéről szóló törvényben meghatározott emberiség elleni bűncselekmények.”

(2) A Be. 17. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A Be. 16. § (1) bekezdés j) pontjában meghatározott bűncselekmények miatt indított eljárásban a Fővárosi Bíróság soron kívül jár el.”

(3) A Be. 29. §-a a következő h) ponttal egészül ki:

(Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:)

„h) az emberiség elleni bűncselekmények elévülhetetlenségéről szóló törvényben meghatározott emberiség elleni bűncselekmények. Ez esetben a nyomozást a Központi Nyomozó Főügyészség végzi.”]

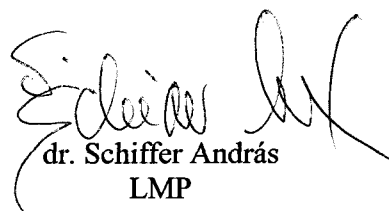
INDOKOLÁS

A módosító javaslat célja, hogy a törvényjavaslatot valóban alkalmassá tegye deklarált céljának elérésére, azaz annak egyértelművé tételére, hogy az alkotmányos forradalom előtt elkövetett emberiség elleni bűncselekmények *a nemzetközi jog alapján* elévülhetetlenek, ezért ma is üldözendők.

A törvényjavaslat indokolása példaként hivatkozik az 1956. októberi forradalom és szabadságharc során elkövetett egyes bűncselekményekkel kapcsolatos eljárásról szóló 1993. évi XC. törvényre, egy körülményről azonban hallgat: a törvényt megsemmisítő 36/1996. (IX. 4.) AB határozat kifejezetten kimondta, hogy „a nemzetközi szerződéssel összhangban nem álló [törvény] értelmezhetetlen és alkalmazhatatlan volt [, ...] megsemmisítésével elhárult az akadály annak útjából, hogy a magyar hatóságok a nemzetközi jog szerinti háborús és emberiség elleni bűncselekményeket üldözzék és megbüntessék. Az Alkotmánybíróság már az 53/1993. (X. 13.) AB határozatban rámutatott arra, hogy a nemzetközi jog szerinti bizonyos bűncselekmények vonatkozásában a Btk. 33. § (2) bekezdése az akkor vizsgált, ki nem hirdetett törvénytől függetlenül is alkalmazható”. A következetes alkotmánybírói gyakorlat tehát kifejezetten utat nyitott, felhívott – az Alaptörvényben foglalt szabályoktól függetlenül – az önkényuralom időszakában elkövetett emberiség elleni bűncselekmények nemzetközi szerződéssel összhangban történő üldözésére, azonban – nem meglepő módon – egyértelművé tette, hogy a büntetőjogi felelősségre vonás kereteit a nemzetközi jog egyértelműen meghatározza, így annak bővítésére vagy szűkítésére nincs lehetőség.

Ezeknek a követelményeknek a törvényjavaslat nem felel meg, emellett a hivatkozott alkotmánybírói határozat által támasztott követelményeken, elsősorban az anyagi büntetőtörvény egységéhez fűződő garanciális szabályokon átlépve próbál jogalkotási eszközzel jogalkalmazási problémát megoldani. Ha a New York-i egyezményre kifejezetten hivatkozni kíván az emberiség elleni bűncselekmények szankcionálása során az Országgyűlés, akkor ezt tegye a Büntető Törvénykönyvben.

Budapest, 2011. október 25.

dr. Schiffer András
LMP